

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

435. meddelelse. 3. februar 1949.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med havresorter 1945—1948.

Ved statens forsøgsstationer er der i 1945—1948 udført forsøg med kendte og nye havresorter.

Forsøgene på *agerjord* er udført på lermuldet jord ved Aakirkeby, Lyngby, Tystofte, Abed, Blangstedgaard og Askov samt på sandmuld ved Jyndeved, Lundgaard, Studsgaard, Borris og Tylstrup. Endvidere er forsøgene udført på *mark* ved Højer samt på *lavmose* og *højmose* ved Tylstrup. — Kærneudbyttet har været forholdsvis højt, i gennemsnit 43,9 hkg pr. ha på lermuld og 33,2 hkg på sandmuld. Forsøgene har omfattet nedennævnte 9 sorter, hvoraf de 3 sorter, Pajbjerg Rex-, Borris Opus- og Borris Opus-havre II har deltaget i alle forsøg. Sorterne anføres i rækkefølge efter det gennemsnitlige *kærneudbytte* på *agerjord* og med gennemsnit = 100. Udbytteforholdet mellem sorterne er meget nær ens ved de forskellige forsøgsstationer og i de enkelte år. Af Svaløf Ørn- og Svaløf Stål-havre er der i 1948 indgået nye linier, hvorfor udbyttet af disse samt de følgende 4 sorter, som kun har deltaget i en del af forsøgene, er beregnet i forhold til udbyttet af de 3 sorter, der har været med i forsøg i alle 4 år.

Forholdstal for kærneudbytte.

	Forsøgsår	Ager- jord	Mark	Lav- mose	Høj- mose	Skalfri kærne, agerjord
Middel af 3 sorter ¹⁾ :						
hkg pr. ha		38,8	43,8	29,8	(30,2)	29,1
Forholdstal		100	100	100	100	100
Pajbjerg Rex-havre	1945—48	100	103	98	—	101
Borris Opus-havre II	»	100	98	102	—	100
Borris Opus-havre	»	100	99	99	99	99
Svaløf Ørn-havre B	1945—47	99	96	99	102	99
Svaløf Ørn-havre E	1948	102	99	—	—	103
Svaløf Stål-havre A	1945—47	98	105	103	99	98
Svaløf Stål-havre C	1948	94	98	—	—	93
Pajbjerg Regin-havre	1947—48	99	101	92	—	99
Abed ¹¹ / ₄₂	»	98	102	98	103	97
Abed Minor-havre	1945—48	—	101	99	105	—
Abed 206	1946—48 ²⁾	—	102	117	105	—

¹⁾ Pajbjerg Rex-havre, Borris Opus-havre II og Borris Opus-havre.

²⁾ På højmosen i 1945—48.

Af de i 2—4 år prøvede sorter står Pajbjerg Rex- og Borris Opus-havre II øverst på *agerjord* med 38,8 hkg kærne pr. ha og Svaløf Stål-havre A lavest med 38,0 hkg. Udbyttet af skalfri kærne er forholdsvis lidt højere for Pajbjerg Rex-havre og lidt lavere for Borris Opus-havre og Abed ^{11/42}.

På *marsk* har Svaløf Stål-havre A og Pajbjerg Rex-havre givet højest kærneudbytte, henholdsvis 45,6 og 45,0 hkg pr. ha.

På *lavmose* står Abed nr. 206 klart i spidsen med 34,2 hkg kærne pr. ha, hvilket er 4 hkg mere end den næstfølgende sort, Svaløf Stål-havre A.

På *højmose* omfatter forsøgene kun 6 sorter, hvoraf Abed nr. 206 og Abed Minor-havre gav højest kærneudbytte, 31,8 og 31,6 hkg pr. ha.

Halmudbytte, kvalitetsvægt m. m. på *agerjord*.

	hkg halm pr. ha	mg pr. korn	pct. skal	kg pr. hl	Mod- nings- dato	Strå- længde cm	Lejetil- bøjelig- hed ¹⁾
Pajbjerg Rex-havre.	46,1	34,7	25,8	53,5	⁵ / ₈	91	2,2
Borris Opus-havre II.	46,1	33,4	26,4	52,7	⁵ / ₈	93	2,5
Borris Opus-havre.	46,3	33,3	26,5	52,5	⁵ / ₈	92	2,3
Svaløf Ørn-havre B.	46,7	33,5	26,2	52,9	⁶ / ₈	94	2,4
Svaløf Ørn-havre E.	46,8	34,0	25,6	53,5	⁵ / ₈	97	—
Svaløf Stål-havre A.	45,6	36,5	26,2	53,4	⁴ / ₈	92	1,4
Svaløf Stål-havre C.	44,1	35,5	26,8	53,1	⁵ / ₈	94	—
Pajbjerg Regin-havre.	48,1	34,5	26,7	52,3	⁵ / ₈	94	—
Abed ^{11/42}	43,5	34,4	27,1	53,1	⁵ / ₈	89	—

¹⁾ 0 = helt stående, 10 = helt i leje.

Pajbjerg Rex-havre er udvalgt efter krydsning af Mansholt Binder- og Svaløf Ørn-havre. På *agerjord* gav sorten højest og på *marsk* næsthøjest kærneudbytte. Sorten er noget uens, idet den består af to typer, ca. 70 pct. af planterne har ret stærkt udspærrede topgrene og resten er kortstrået med korte og stive topgrene. Kærnen er omtrent middelstor, hvidgul, tyndskallet og med ret høj rumvægt. Sorten har ret stivt strå og modner middeltidligt.

Borris Opus-havre II er udvalgt af Borris Stand-havre. På *agerjord* gav den højest kærneudbytte. Planterne har ret stærkt udspærrede topgrene og fine småaks. Kærnen er hvidgul, ret lille og ret tyndskallet med middelhøj rumvægt. Sorten, der er middeltidlig moden og har ret stivt strå, indeholder ikke nævneværdigt af gule kærner.

Borris Opus-havre har samme oprindelse som Borris Opus-havre II og svarer meget nær til denne, men indeholder ca. 1 pct. gule kærner.

Svaløf Ørn-havre B. I forsøg 1945—47 gav sorten middelhøjt kærneudbytte på *agerjord*, men lavest udbytte på *marsken*. Kærnen er hvidgul, ret lille og ret tyndskallet med middelhøj rumvægt. Sorten modner lidt senere end forannævnte sorter, navnlig strået, der er ret stivt.

Svaløf Ørn-havre E har kun deltaget i forsøgene i 1948, og resultaterne meddeles derfor med forbehold. Sorten har i gennemsnit givet lidt større kærneudbytte end de tre førstnævnte sorter, og det kunne således tyde på, at den er lidt mere yderig end Ørn-havre B. Kærnen er lidt større, har lidt lavere skalprocent og lidt højere rumvægt, ligesom strået er lidt længere end for Ørn-havre B.

Svaløf Stål-havre A. I forsøg 1945—47 gav sorten knap middelhøjt kærneudbytte på agerjord men stort udbytte på marsk og lavmose. På svær lermuld ved Aakirkeby og Blangstedgaard har udbyttet også været forholdsvis højt. Kærnen er stor, ret tyndskallet og med ret høj rumvægt. Sorten har stivt strå og modner 1—2 dage før de øvrige sorter.

Svaløf Stål-havre C har kun deltaget i forsøgene i 1948, og resultaterne meddeles derfor med forbehold. Det er en ny linie af Stål-havre, der bl. a. skrider lidt senere og har mindre udspærret top end ophavet, ligesom den har givet mindre kærne- og halmudbytte, lavere korn- og rumvægt, men højere skalprocent end Stål-havre A.

De to næstfølgende sorter har kun deltaget i hovedforsøgene i 1947 og 1948, og resultaterne meddeles derfor med forbehold.

Pajbjerg Regin-havre har samme oprindelse som Pajbjerg Rex-havre. På agerjord var kærneudbyttet omkring middel og forholdsvis lavere på sandmuld end på lermuld. Kærnen er omtrent middelstor, knap så tyndskallet som Rex-havre og med ret lav rumvægt. Sorten er middeltidlig og halmrig.

Abed nr. 11/42 er udvalgt efter krydsning mellem Fold- og Minor-havre. På agerjord var kærneudbyttet knap middelhøjt, især af skalfri kærne, og forholdsvis lavere på sandmuld end på lermuld, men ret højt på marsk og højmose. Kærnen er omtrent middelstor med noget tykkere skal end forannævnte sorter og har middelhøj rumvægt. Strået er kort og stivt og halmudbyttet lavt.

Abed Minor-havre har ikke deltaget i forsøgene på agerjord, hvor den tidligere har givet lavest udbytte. På marsk og lavmose gav den omkring middel og på højmose næsthøjest kærneudbytte. Kærnen er stor (37,7 mg pr. korn) med tyk skal (27,9 pct.) og har meget høj rumvægt (55,1 kg pr. hl). Sorten har kort og stivt strå og giver ret lavt halmudbytte.

Abed nr. 206 er udvalgt efter krydsning mellem Ørn- og Minor-havre. Sorten har ikke deltaget i forsøg på agerjord, da den i orienterende forsøg ikke har klaret sig der. På marsk har den givet højt og på lav- og højmose højest kærneudbytte, særlig på lavmose og i alle tre år. Kærnen er middelstor, (35,5 mg pr. korn), tyndskallet (25,4 pct.) og har meget høj rumvægt (55,4 kg pr. hl). Sorten, der indeholder enkelte gule kærner, har kortere og stivere strå end de øvrige sorter, og den egner sig særlig til dyrkning på mose og lign. steder.

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekulturen«.

Abonnementsprisen er 2 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Bilag til 435. meddelelse.

Forsøg med havresorter 1945—1948.

Forholdstal for kærneudbytte.

	hkg kærne pr. ha = 100 ¹⁾	Pajbjerg	Borris	Borris	Svaløf	Svaløf	Svaløf	Svaløf	Pajbjerg	Abed
		Rex	Opus II	Opus	Ørn B	Ørn E	Stål A	Stål C	Regin	11/42
Forsøgsår:		1945 —48	1945 —48	1945 —48	1945 —47	1948	1945 —47	1948	1947 —48	1947 —48
Aakirkeby.....	40,5	100	100	100	101	103	102	97	100	100
Lyngby.....	41,0	99	101	100	97	108	99	96	100	99
Tystofte.....	42,5	101	100	99	99	100	96	90	99	98
Abed.....	39,4	101	100	99	100	99	96	99	102	99
Blangsted.....	49,8	101	99	100	98	101	101	99	100	101
Askov.....	47,9	100	101	99	99	100	97	89	100	100
Lermuld.....	43,9	100	100	100	99	102	99	95	100	99
Jynde vad.....	25,8	99	99	102	100	101	98	96	101	95
Lundgaard.....	30,8	101	100	99	97	105	95	93	97	94
Studsgaard.....	29,7	99	100	101	96	102	97	93	97	94
Borris.....	42,0	99	101	100	100	102	96	87	98	99
Tylstrup.....	37,8	100	101	100	98	99	97	95	100	101
Sandmuld.....	33,2	99	100	100	98	102	97	92	98	97
1945.....	42,1	101	100	100	98	—	97	—	—	—
1946.....	46,9	101	100	100	98	—	100	—	—	—
1947.....	30,4	99	100	100	101	—	97	—	101	96
1948.....	36,7	99	100	100	—	102	—	94	98	100

1) Gennemsnit for de 3 sorter, der har været med i alle forsøg.